

Cauza C-800/23**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

28 decembrie 2023

Instanța de trimitere:Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, Afdeling Gent
(Belgia)**Data deciziei de trimitere:**

15 decembrie 2023

Reclamant:

Staatssecretaris van Financiën

Inculpate:

DRINKS 52 BVBA

NZ

Cealaltă parte din procedură:

Minister van Financiën

Obiectul procedurii principale

Această cerere este formulată în cadrul unui litigiu în care DRINK 52 BVBA și NZ (denumite în continuare „inculpatele”) sunt urmărite penal în contextul unei încălcări a dreptului penal vamal pentru deținerea și importul în Belgia (din Germania și Țările de Jos) de produse accizabile în scopuri comerciale, fără perceperea accizelor și a taxei pe ambalaje din Belgia și fără a deține, în acest scop, o autorizație de antrepozit fiscal.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

În această cerere de decizie preliminară, formulată în temeiul articolului 267 TFUE, se solicită interpretarea articolului 42 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii (denumit în continuare „CVU”), pentru a se stabili dacă contravaloarea bunurilor accizabile, în cazul imposibilității prezentării bunurilor confiscate, 1) nu reprezintă o sancțiune (penală), ci o consecință în plan civil a condamnării penale; 2) poate fi cumulată cu o amendă penală; și 3) poate fi redusă.

Întrebările preliminare

1) Articolul 42 din CVU poate fi interpretat în sensul că acesta nu se opune unei reglementări naționale precum cea prevăzută la articolele 220 și 221, §1 AWDA, la articolele 1382 și 1383 din Codul civil și la articolele 44 și 50 din Codul penal, potrivit căreia obligarea la plata contravalorii bunurilor accizabile în cazul imposibilității prezentării bunurilor confiscate, în lumina principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene menționate la articolul 6.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană („TUE”), nu trebuie calificată drept sancțiune de natură penală, sau cel puțin ca o sancțiune, ci ca o consecință în plan civil a condamnării penale?

2) Articolul 42 din CVU poate fi interpretat în sensul că, în lumina principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene menționate la articolul 6 alineatul (3) TUE, în special a cerinței proporționalității, cuprinse de asemenea la articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, acesta nu se opune unei reglementări naționale precum cea prevăzută la articolele 220 și 221, §1 AWDA, la articolele 1382 și 1383 din Codul civil și la articolele 44 și 50 din Codul penal, potrivit căreia obligarea la plata contravalorii bunurilor accizabile în cazul imposibilității prezentării bunurilor confiscate poate fi cumulată cu obligarea la plata unei amenzi penale care se calculează cu aplicarea unui multiplicator al taxelor eludate?

3) Articolul 42 din CVU poate fi interpretat în sensul că, în lumina principiilor generale ale dreptului Uniunii Europene menționate la articolul 6 alineatul (3) TUE, în special a cerinței proporționalității, cuprinse de asemenea la articolul 49 alineatul (3) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, acesta nu se opune unei reglementări naționale precum cea prevăzută la articolele 220 și 221, §1 AWDA, la articolele 1382 și 1383 din Codul civil și la articolele 44 și 50 din Codul penal, potrivit căreia obligarea la plata contravalorii bunurilor accizabile în cazul imposibilității prezentării bunurilor confiscate nu conferă instanței naționale nicio putere de moderare pentru a lua în considerare împrejurările concrete ale cauzei, în special situația financiară a inculpatului?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, articolul 49 alineatul (3);

Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), articolul 6 alineatul (3);

Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, articolul 42 alineatele (1) și (2)

Dispoziții naționale invocate

Algemene wet inzake douane en accijnzen (Legea generală privind vama și accizele), articolul 220, articolul 221, alineatul 1, articolul 265;

Burgerlijk wetboek (Codul civil), articolele 1382, 1383 și 1384;

Strafwetboek (Codul penal), articolele 44 și 50;

Decretul ministerial privind sistemul fiscal al ambalajelor de băuturi supuse taxei pe ambalaje și al produselor supuse taxei de mediu, articolul 5.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La 15 aprilie 2020, a fost deschisă o anchetă penală cu privire la infracțiunea vamală săvârșită de inculpate. Ele sunt urmărite penal pentru această infracțiune deoarece au importat în mod nereglementar produse accizabile din Germania și Țările de Jos în Belgia, și anume 520 195,56 litri de apă de băut, 750 082,06 litri de limonadă și 1 772,40 litri de sirop, în scopuri comerciale.
- 2 În cadrul acestui import nu s-a ținut cont de accizele și taxa pe ambalaje din Belgia care sunt datorate în conformitate cu legislația națională aplicabilă, iar inculpatele nu dețineau o autorizație de antrepozit fiscal. Eludarea accizelor și a taxei pe ambalaje le-a adus inculpatelor un avantaj financiar semnificativ, estimat la 210 523,69 euro.
- 3 Ministrul de finanțe solicită plata unei sancțiuni pecuniare și a taxelor eludate, precum și confiscarea cantității de băuturi menționată anterior.
- 4 El solicită, de asemenea, obligarea inculpatelor la plata contravalorii băuturilor menționate (care este evaluată la un total de 479 966,34 euro), având în vedere că aceste bunuri nu pot fi puse sub sechestru, deoarece inculpatele nu le mai pot preda.
- 5 Instanța de trimitere a decis să adreseze întrebări preliminare Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”), pentru a se stabili dacă contravaloarea bunurilor accizabile, în cazul imposibilității prezentării bunurilor

confiscate, 1) nu reprezintă o sancțiune (penală), ci o consecință în plan civil a condamnării penale; 2) poate fi cumulată cu o amendă penală; și 3) poate fi redusă.

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 6 Inculpatele susțin, printre altele, că nu este admisibil să li se impună nu numai o sancțiune pecuniară, ci să fie obligate, în plus, la plata contravalorii bunurilor (adică a unei sume egale cu valoarea bunurilor scoase de sub supravegherea vamală), atunci când acestea lipsesc fizic.
- 7 A doua inculpată face trimitere la o hotărâre a Curții de Justiție care a statuat deja, într-un caz similar, că obligația persoanei responsabile pentru încălcarea de a plăti, pe lângă o sancțiune pecuniară, contravaloarea mărfurilor trebuie calificată drept sancțiune (Hotărârea din 4 martie 2020, Schenker, C-655/18, EU:C:2020:157, punctul 40).

Principalele argumente ale părților din litigiul principal

- 8 Instanța de trimitere stabilește că, într-adevăr, legislația vamală belgiană nu cuprinde o dispoziție legislativă pe baza căreia inculpatele pot fi obligate la plata contravalorii bunurilor confiscate, însă această tehnică este general acceptată de jurisprudența celor mai înalte instanțe belgiene.
- 9 În jurisprudența Hof van Cassatie (Curtea de Casație) și a Grondwettelijk Hof (Curtea Constituțională) s-a decis, printre altele, că:
 - (i) obligarea la plata contravalorii bunurilor confiscate nu este calificată drept o sancțiune de natură penală, ci o consecință în plan civil a condamnării penale până la confiscarea specială;
 - (ii) obligarea la plata contravalorii constituie o punere în aplicare a articolelor 1382 și 1383 din Codul civil, a articolului 44 din Codul penal, care stă la baza competenței instanței penale, și a articolului 50 din Codul penal privind obligarea în solidar la plata de despăgubiri în cazul mai multor autori;
 - (iii) confiscarea bunurilor este o sancțiune prevăzută în mod expres de articolul 221, §1 AWDA, iar din natura însăși a acestei sancțiuni rezultă că orice autor din cazurile menționate la articolul 220 AWDA se poate aștepta în mod rezonabil ca, atunci când nu predă bunurile confiscate, instanța penală să impună plata valorii monetare a acestora;
 - (iv) obligarea la plata contravalorii nu are drept scop compensarea prejudiciului provocat de infracțiunea propriu-zisă, ci a prejudiciului reprezentat de absența bunurilor care trebuie recuperate; și

- (v) instanța penală nu are posibilitatea de a reduce suma reprezentată de contravaloare.
- 10 Pe baza considerațiilor de mai sus se stabilește că, atunci când bunurile confiscate nu mai sunt disponibile, inculpatele pot fi obligate în Belgia la plata contravalorii acestor bunuri, în combinație cu impunerea unei sancțiuni pecuniare separate și cu o solicitare, în temeiul dreptului fiscal, de plată a taxelor eludate.
 - 11 Potrivit instanței de trimitere, dreptul penal vamal belgian nu face distincția între situația în care bunurile sechestrate sunt scoase din circuitul economic și cea în care ele nu sunt prezente fizic.
 - 12 În schimb, în Hotărârea Schenker Curtea de Justiție face distincție între cele două cazuri. Mai exact, Curtea pare să accepte obligarea la plata contravalorii numai în cazul în care bunurile au fost sechestrate și au fost scoase din circuitul economic. În considerentul (44) din această hotărâre, Curtea a statuat că obligația de plată a contravalorii mărfurilor în împrejurările respectivei cauze, în care mărfurile nu au fost puse sub sechestru, nu este proporțională, chiar și independent de faptul că această sancțiune s-a adăugat la sancțiunea financiară, care a fost deja impusă în mod separat.
 - 13 Având în vedere cele de mai sus, nu este cert dacă practica judiciară belgiană este în conformitate cu dreptul Uniunii. Pentru acest motiv, instanța de trimitere adresează Curții întrebările formulate anterior.